

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

20 januari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwervingsprocedures bij de Vlaamse overheid

Vraag om uitleg van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de afschaffing van de dienst Kijk- en Luistergeld voor het personeel van deze dienst

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot het openbaar ambt

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 20 januari 2004

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.48 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwervingsprocedures bij de Vlaamse overheid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de aanwervingsprocedures bij de Vlaamse overheid.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de aanleiding van deze vraag om uitleg is een brief die ik heb gekregen van iemand die zijn kandidatuur had ingediend voor een betrekking bij de overheid en zich benadeeld voelt. Ik weet dat dit een delicate zaak is en mensen begrijpen niet altijd dat politici zich daarin niet mogen mengen. Ook als we uitleggen dat de procedures objectief zijn, blijft er vaak discussie bestaan. Ik denk echter dat in dit geval een aantal bekommernissen terecht zijn.

Ik lees de brief voor die de kandidaten van de administratie hebben gekregen : 'Wegens de grote belangstelling voor de contractuele betrekking van directiesecretaris bij de administratie Cultuur was er een voorselectie van de ingestuurde cv's en sollicitatiebrieven. Ons engagement met een extern bureau omvatte de screening van een beperkt aantal kandidaten, namelijk maximum veertien personen. De selectiecommissie heeft uw kandidatuur niet opgenomen in de eindlijst die aan het extern bureau is bezorgd voor deelname aan de eigenlijke selectieproeven.'

De procedures inzake rekrutering en selectie van kandidaten in functie van een concrete werkaanbieding of met het oog op de samenstelling van een wervingsreserve voor een betrekking bij de diensten van de Vlaamse overheid, zijn niet altijd doorzichtig. Elke sollicitant heeft recht op voorafgaande informatie over de vacature of wervingsreserve, de aanwervingvoorwaarden, de selectiecriteria en -procedure, de organisatie, enzovoort. In de praktijk blijkt dit evenwel niet evident te zijn. Wanneer de belangstelling bij een vacature of het aanleggen van een wervingsreserve uitermate groot is, wordt terecht geopteerd voor het uitvoeren van een voorselectie op basis van de ingestuurde sollicitatiebrieven. Kandidaten die toch voldoen aan de voorwaarden in de oproep of advertentie, hebben echter heel wat vragen als ze niet mogen meedoen aan de verdere selectie zonder afdoende antwoord of opgave van de redenen voor de afwijzing. Dergelijke werkwijze voedt allerhande geruchten over een gebrek aan objectiviteit bij aanwerving van personeelsleden. Het ondermijnt ook het vertrouwen van de burger in de overheid.

Mijnheer de minister, wanneer wordt bij de aanwerving van personeelsleden voor de diensten van de Vlaamse overheid overgegaan tot een voorselectie ? Welke criteria liggen daaraan ten grondslag en door wie worden deze bepaald ? Welke maatregelen hebt u genomen om de objectiviteit bij de selectie te garanderen ? Worden de sollicitanten op de hoogte gebracht van de redenen waarom ze afgewezen werden ? Bestaat de mogelijkheid voor de sollicitanten om met de verantwoordelijke voor die afwijzing de redenen te bespreken ? Heeft de sollicitant recht van inzage in de verbeterde examenformulieren ? Hebt u maatregelen genomen om dat recht te waarborgen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad goed dat de overheid bij een selectie elk vermoeden van een gebrek aan objectiviteit vermijdt en ervoor zorgt dat de procedures helder zijn.

Ten behoeve van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap worden, krachtens het Vlaams personeelsstatuut van 15 juli 2002, aanwervingsexamens georganiseerd hetzij voor algemene functies die voorkomen in alle of verschillende departementen, hetzij voor specifieke functies in een bepaald departement. Afhankelijk van de wijze van selectie wordt overgegaan tot de organisatie van een voorselectie voor zover dit in het selectiereglement is opgenomen. Zo omvat de algemene statutaire selectieprocedure in de regel geen afzonderlijke voorselectie. Nochtans kan de leidend ambtenaar van de administratie Ambtenarenzaken van het departement Algemene Zaken en Financiën een voorselectie aan het programma van het vergelijkend aanwervingsexamen toevoegen, indien hij na het afsluiten van de inschrijvingen oordeelt dat het aantal ingeschreven kandidaten dat rechtvaardigt. In deze mogelijkheid is reeds voorzien in het selectiereglement

De voorselectie is ook mogelijk wanneer geslaagden in de generieke statutaire selectiereserve worden opgeroepen voor een bijkomende proef, afhankelijk van de functie die hun wordt aangeboden. Ook is een voorselectie mogelijk bij een specifieke statutaire selectieprocedure. In geval van bijkomende en vooraf vastgestelde vereisten voor de functie, zoals het bezit van relevante ervaring, IT-kennis of het bezit van een specifiek diploma, kan de controle van deze vereisten via het middel van de voorselectie gebeuren. Deze is gebaseerd op zeer objectieve criteria. Een en ander houdt bijgevolg in dat de voorselectie – ingeval ze wordt aangewend – op een professionele wijze wordt voorbereid en uitgevoerd.

Artikel 9, paragraaf 3, van het algemeen principebesluit, het APKB, van 22 december 2001, verplicht de objectiviteit van de aanwerving. Het Vlaams personeelsstatuut van 15 juli 2002 garandeert het voornoemd objectiviteitsbeginsel, onder meer op het vlak van de selectie : luidens artikel V 7 van het Vlaams personeelsstatuut wordt – na afloop van een vergelijkend wervingsexamen – de lijst van de geslaagden vastgesteld.

In het geval een bijkomende proef wordt opgelegd, wordt een afzonderlijke rangschikking opgemaakt die de oorspronkelijke rangschikking doorbreekt. Bovendien ontvangt elke sollicitant op het moment

van inschrijving voor een algemene of specifieke selectieprocedure, het selectiereglement, dat vooraf werd voorgelegd aan de representatieve vakorganisaties, en dat het verloop van de procedure, onder meer de functiecontext, de deelnemingsvoorwaarden, de selectieprocedure en dergelijke, op een bevattelijke en objectieve manier weergeeft. Voornoemde maatregelen garanderen de objectiviteit bij elke selectie.

Elke selectieprocedure voorziet in de schriftelijke kennisgeving van het resultaat van de procedure, onder meer op basis van de wet op de formele motivering van 29 juli 1991. De kennisgeving valt tussentijds en na elke beslissing, voor zover de selectieprocedure uit verschillende selectiemomenten bestaat. Zij omvat de redenen van desgevallend de niet-selectie van de kandidaat, alsmede de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State. Bovendien voorziet het selectiereglement in de mogelijkheid tot het verkrijgen van feedback na iedere selectiefase. De vraag hiertoe moet – naar analogie van de wettelijke en decretale bepalingen op de openbaarheid van bestuur – evenwel schriftelijk en binnen een redelijke termijn van maximum 3 maanden na de kennisgeving worden verricht. De betrokken selectieadviseur maakt steeds een uitvoerige motivatiefiche op om voldoende feedback te kunnen geven aan de sollicitanten die daarom vragen.

Conform de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, en het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur heeft de kandidaat de wettelijke mogelijkheid inzage te verkrijgen in zijn dossier. De praktische invulling hiervan verschilt naargelang de aard van de selectieproef die de kandidaat heeft ondergaan. Zo zal de kandidaat – voor zover het een schriftelijke proef betreft – inzage hebben in de verbeterde examenkopij, alsook in alle stukken die hebben geleid tot de eigenlijke beslissing. Zo wordt er bij elke bijkomende proef zowel voor de beslissing op basis van de preselectie als voor de definitieve selectiebeslissing, een uitgebreide motivatiefiche opgemaakt, die eveneens ter inzage van de sollicitant ligt. Wat de inzage in de stukken van een mondelinge proef betreft, in casu mogelijk bij een bijkomende selectie, is het een vaststaande regel dat elk document kan worden ingekeken, behalve de ‘louter interne’ werkdocumenten.

Voor mij is deze selectieprocedure zo goed als volmaakt. Ze draagt mijn volledige appreciatie weg. Uiteraard blijven er altijd gevoelige punten over.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik ga er inderdaad van uit dat de selectie voor de wervingsreserve en voor statutairen in orde is. Ik ben vooral bezorgd over de voorselectie die intern door een leidend ambtenaar wordt georganiseerd. Die selectie gebeurt op basis van het cv. De wettelijke bepalingen zijn hierop niet van toepassing. Bij een afwijzing bij de voorselectie zou een motivatiefiche worden opgemaakt. Komt de werknemer dan te weten waarom hij niet werd geselecteerd ?

Minister Paul Van Grembergen : Inderdaad. Een van de criteria is bijvoorbeeld 5 jaar ervaring. Als een dossier op dit punt al hiaten vertoont, kan de voorselectie daarop gedeeltelijk worden gebaseerd.

De heer Jan Laurys : De administratie heeft me inderdaad gewezen op deze objectieve criteria. De motivatie van de kandidaat wordt eveneens getoetst, en dat is een subjectief element. Dat is niet simpel. Ik veronderstel dat alles in de motivatiefiche zit. Ik zal die eens opvragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de afschaffing van de dienst Kijk- en Luistergeld voor het personeel van deze dienst

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Maght tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de afschaffing van de dienst Kijk- en Luistergeld voor het personeel van deze dienst.

Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil het personeelsdossier van de vroegere dienst Kijk- en Luistergeld aankaarten. Naar aanleiding van de afschaffing van de dienst werden al herhaaldelijk vragen om uitleg gesteld. Uit het antwoord bleek dan dat de minister er alles aan zou doen om de contractuele en andere personeelsleden te helpen. Naast contractuelen werkten er ook statutairen, interims en personeelsleden in andere statu-

ten. De statutairen werden naar andere diensten overgeplaatst en de kortlopende contracten voor interims werden niet verlengd.

Specifiek rond de contractuele tewerkstelling verklaarde de minister dat voor deze mensen naar oplossingen werd gezocht, zoals outplacement. Ook de andere aspecten van beëindiging van de arbeidsovereenkomst zouden worden nageleefd. Ik denk daarbij aan de opzegtermijn, eindejaarspremie, vakantiegeld en een motiveringspremie. De minister verklaarde dat de ex-personeelsleden goed zouden worden begeleid om een nieuwe job te vinden. De meeste werknemers zouden ondertussen gelukkig weer aan de slag zijn, maar wachten nog steeds op een schadevergoeding of een deel daarvan, zoals bijvoorbeeld de motiveringspremie.

Het resultaat is dat verscheidene personeelsleden van het kijk- en luistergeld een geding bij de arbeidsrechtbank hebben aangespannen. Dat gebeurt echter niet alleen tegen de NV Cipal, maar ook tegen de Vlaamse Gemeenschap. In de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en Cipal zou immers een clause zijn opgenomen dat Cipal de bestaande arbeidscontracten moest overnemen.

Een ander probleem is dat personeelsleden nogal wat opeenvolgende werkgevers hebben gekend, zoals de RTT, Belgacom, de Vlaamse administratie en de NV Cipal. Vandaar dat CAO 32 bis, inzake de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever door overgang van de onderneming, wordt ingeroepen en dat de Vlaamse Gemeenschap in gebreke wordt gesteld. Als opdrachtgever en concessiegever draagt die namelijk ook een verantwoordelijkheid. Het is dan ook belangrijk om te weten wat er precies in de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en Cipal staat en welke rechten de personeelsleden kunnen laten gelden.

Mijnheer de minister, staat in de overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en Cipal dat deze laatste verplicht wordt om het bestaande personeel te gebruiken ? Komt de Vlaamse Gemeenschap tussen in de sociale vergoedingen aan de contractuele personeelsleden ? Behouden de contractuelen die overstappen naar een andere dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hun geldelijke anciënniteit, pensioenrechten en dergelijke ? Aan hoeveel personeelsleden moet de motiveringspremie nog worden uitbetaald ? Waarom is dit nog niet gebeurd ?

De Maght-Aelbrecht

Naast het goede van de afschaffing van het kijk- en luistergeld, zouden de vroegere werknemers ook eens mogen krijgen waar ze recht op hebben.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in de basisovereenkomst met Cipal van 28 januari 1997 staat duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap er zich toe verbindt om het BIPT-personeel ter beschikking te stellen van Cipal, die deze personeelsleden moest inzetten tot 31 december 1998. Contractueel was immers bepaald dat vanaf 1 januari 1999 de Vlaamse Gemeenschap ontslagen was van haar verbintenis tot het ter beschikking stellen van het personeel. Cipal verbond zich ertoe op eigen kosten in te staan voor het personeel noodzakelijk voor de uitvoering van de inning en invordering van het kijk- en luistergeld.

De Vlaamse Gemeenschap heeft tijdens de periode 1997-2001 maandelijks een bedrag aan Cipal gestort met als doel een reserve voor sociaal passief aan te leggen. Ingevolge een beslissing van de Vlaamse regering van 16 november 2001 werd besloten om de opgebouwde reserve van 1,26 miljoen euro als volgt te besteden : 190.382 euro voor outplacementbegeleiding, 776.402 euro voor de motiveringspremie uitbetaalbaar mits gunstige individuele evaluatie door de Cipal-hiërarchie en tot slot een provisie voor bijkomende kosten van 297.472 euro als reserve voor bijkomende opzegvergoedingen.

U had een vraag of contractuele personeelsleden die overstappen naar een andere dienst van het ministerie, hun geldelijke anciënniteit en dergelijke behouden. Deze vraag is de facto zonder voorwerp vermits het niet gaat over personeel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, op vier personeelsleden na waarvan er twee in 2001 en twee in 2003 in dienst kwamen bij het ministerie. Deze zijn momenteel nog steeds in dienst. Indien het personeel waarover sprake in dienst zou treden bij de Vlaamse administratie, dan behoudt het zijn geldelijke anciënniteit omdat zowel het BIPT als Cipal openbare instellingen zijn. Wat de pensioenrechten betreft, merk ik op dat contractuele personeelsleden hun rechten op een privé-pensioen voor de BIPT- en Cipal-periode behouden.

De motiveringspremie werd volgens Cipal niet uitbetaald aan vier personeelsleden wegens zware be-

roepsfouten. Aan al het overige personeel – en dat zijn ongeveer 100 mensen – werden de beloofde premies uitbetaald zodat het bericht dat de meesten nog wachten op hun premie, niet klopt. Voor de volledigheid wil ik zeggen dat van de vier personeelsleden die hun zaak voor de arbeidsrechtbank hebben gebracht, er zich ondertussen één heeft teruggetrokken.

Voor de goede orde deel ik u nog mee dat een groot deel van de aangelegde reserve werd uitbetaald, namelijk 1,02 miljoen euro, en dat het saldo naar de Vlaamse begroting terugkeert nadat in de laatste rechtszaak een definitief vonnis is gevelde.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal het antwoord nog eens goed nalezen omdat ik op bepaalde punten geen antwoord heb gekregen. Ik zal volgende keer een schriftelijke vraag stellen over de werking van Cipal omdat het om meer dan vier personeelsleden gaat.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot het openbaar ambt

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Idrissi tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de nationaliteitsvoorwaarden voor de toegang tot het openbaar ambt.

Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de aanleiding voor deze vraag is een discussie tijdens het begrotingsdebat in de raad van de VGC. We hebben toen gepraat over de toetreding van personen met een andere nationaliteit tot het openbaar ambt. Omdat de VGC een ondergeschikt bestuur is, heb ik me geëngageerd om hierover een vraag te stellen in het Vlaams Parlement.

Idrissi

Uitsluiting begint bij economische uitsluiting. Categorieën van burgers op basis van hun nationaliteit uitsluiten voor bepaalde betrekkingen, werkt kansarmoede in de hand. Het omgekeerde geldt evenzeer : integratie begint met economische integratie. Het openstellen van het openbaar ambt voor alle nationaliteiten kan daar een belangrijke rol in spelen. Het leidt tot gedeeld burgerschap en gedeelde verantwoordelijkheid. Er is geen reden om aan te nemen dat er onder burgers met een andere nationaliteit niet voldoende kandidaat-ambtenaren kunnen worden gevonden die over de nodige vaardigheden beschikken om op kwalitatieve manier onze besturen te versterken. Het zou een streefdoel van de Vlaamse regering moeten zijn dat de ambtenarij een afspiegeling is van de bevolking. De dienstverlening aan de burger moet zo goed mogelijk worden uitgewerkt. Geen beroep doen op een deel van de bevolking die allicht kwaliteit in huis heeft, is dus ook vanuit beheersmatig oogpunt niet verstandig.

Ik heb gehoord dat de Vlaamse regering een initiatief heeft genomen om iets aan dit probleem te verhelpen en dat verheugt me uiteraard. Ik had dan ook graag een stand van zaken. In de marge deel ik u ook mee dat de socialistische fractie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een aantal initiatieven heeft genomen.

Mijnheer de minister, kunt u toelichten wat uw beleid terzake is ? Welke betrekkingen worden exclusief voor Belgen voorbehouden ? Voor welke jobs komen EU-burgers in aanmerking en hoe zit het met mensen van buiten de Unie ? De Grondwet kan als dusdanig worden geïnterpreteerd dat die personen voor contractuele betrekkingen in aanmerking kunnen komen. Kunt u een stand van zaken geven inzake de aanwerving bij de Vlaamse gemeenten, intercommunales, OCMW's, openbare ziekenhuizen en dergelijke ? Hoe strikt wordt de Grondwet daar toegepast ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Idrissi, ik deel uw mening dat integratie van personen met een andere nationaliteit begint met economische integratie en dat het openstellen van het openbaar ambt hierbij een belangrijke rol kan spelen. Doe mensen samenwerken ! Ik herinner me nog de verhalen van de mijnwerkers die stelden dat eenmaal ze onder de grond

waren, ze zich als broers gedroegen bij het kappen van de kolen.

Om deze reden heb ik begin 2003 aan mijn administratie de opdracht gegeven een voorontwerp van decreet op te stellen dat ertoe strekt in toepassing van artikel 10, tweede lid van de Grondwet, uitzonderingen te bepalen op de nationaliteitsvoorwaarde voor de toegang tot het openbaar ambt. Op die manier kunnen voor heel wat functies bij de Vlaamse overheid ook onderdanen van landen die geen lidstaat zijn van de Europese Unie worden benoemd tot ambtenaar. Dit voorontwerp van decreet werd op 12 december 2003 definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering en is overgemaakt aan het Vlaams Parlement.

De huidige personeelsstatuten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen bevatten nu al geen nationaliteitsvereiste meer, met uitzondering van de functies die rechtstreeks of onrechtstreeks deelneming aan de uitoefening van het openbaar gezag inhouden of die werkzaamheden omvatten tot bescherming van de algemene belangen van de Vlaamse overheid. Enkel deze betrekkingen zijn in voormelde statuten nog voorbehouden voor Belgen.

In gevolge de samenlezing van artikel 10, tweede lid van de Grondwet en de Europese bepalingen inzake het vrij verkeer van werknemers binnen de Europese Unie, en nadien binnen de Europese Economische Ruimte, kunnen momenteel enkel onderdanen van een van de lidstaten worden benoemd tot ambtenaar. Door de uitbreiding van de EU dit voorjaar zullen de inwoners van tien, voornamelijk Oost-Europese landen, toegang hebben tot statutaire betrekkingen in België. Het tweede lid van artikel 10 van de Grondwet stelt dat voor bijzondere gevallen bij wet of decreet uitzonderingen kunnen worden gesteld op de nationaliteitsvereiste om tot ambtenaar te kunnen worden benoemd. De beste oplossing zou zijn dat artikel 10, tweede lid, van de Grondwet wordt geschrapt of gewijzigd. In dit verband kan ik u medelen dat dit artikel door het vorige federale parlement voor herziening vatbaar werd verklaard en dat recentelijk door vier federale parlementsleden een voorstel werd ingediend om voormelde bepaling te wijzigen. Krachtens dit voorstel blijven enkel nog deze functies die rechtstreeks of onrechtstreeks deelneming aan de uitoefening van het openbaar gezag inhouden, of die werkzaamheden omvatten strekkende tot bescherming van de algemene belangen van de overheid, voorbehouden voor Belgen.

Van Grembergen

In afwachting van een wijziging of schrapping van de nationaliteitsvoorwaarde uit de tekst van de Grondwet, strekt het ontwerp van decreet ertoe voor bepaalde functies nu reeds toe te laten dat ook personen die niet de nationaliteit hebben van een van de lidstaten van de EER kunnen worden aangeworven als ambtenaar in sommige Vlaamse openbare diensten en de in het decreet genoemde lokale overheden. De maatschappelijke doelstelling van het ontwerp van decreet is het streven naar een personeelsbestand bij de Vlaamse en de lokale overheden dat een getrouwere afspiegeling zou vormen van de samenstelling van de bevolking in Vlaanderen.

Dit ontwerp van decreet is van toepassing op de vastbenoemde ambtenaren en stagiairs van de Vlaamse overheid en de lokale overheden. De nationaliteitsvereiste van artikel 10, tweede lid, van de Grondwet heeft immers enkel betrekking op de benoeming tot ambtenaar, en niet op de contractuele betrekkingen in de openbare sector. Voor de contractuele betrekkingen bij de Vlaamse overheid geldt er geen enkele nationaliteitsvereiste.

In afwachting van de nieuwe organisatiestructuur van de Vlaamse overheid door het beter bestuurlijk beleid is het voorontwerp van decreet onder meer van toepassing op : het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen. Na de herstructurering van de Vlaamse overheid zal het decreet van toepassing zijn op de rechtsoptvolgers van deze diensten. Daarnaast is het voorontwerp van decreet tevens van toepassing op volgende lokale overheden in Vlaanderen : de provincies en de instellingen die ervan afhangen, alsook de autonome provinciebedrijven ; de gemeenten en de instellingen die ervan afhangen, alsook de autonome gemeentebedrijven ; de gemeentelijke autonome havenbedrijven genoemd in het havendecreet van 2 maart 1999, namelijk Antwerpen, Gent en Oostende ; de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, daaronder vallen ook de intercommunales ; de OCMW's, de ziekenhuizen en autonome verzorgingsinstellingen van de OCMW's en de verenigingen van OCMW's.

Het gemeentelijk en provinciaal onderwijs valt niet onder het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet aangezien deze onderwijsinstellingen inzake de rechtspositieregeling van hun onderwijs de reglementering van de onderwijssector volgen die buiten het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet valt. Ook de functies bij de politie en de

brandweer vallen niet onder het toepassingsgebied aangezien het vaststellen van hun rechtspositieregeling een federale bevoegdheid is.

Het ontwerp van decreet bevat een opsomming van de functiefamilies bij de diensten van de Vlaamse overheid en de lokale overheden die worden opengesteld voor personen die niet de nationaliteit hebben van een van de lidstaten van de EER. In deze opsomming wordt een onderscheid gemaakt tussen de functies die zonder voorbehoud worden opengesteld voor personen die niet de nationaliteit hebben van een van de lidstaten van de EER, en de functies waar er wel een voorbehoud gemaakt wordt. Bij de samenstelling van de lijst werd erover gewaakt dat de functies die rechtstreeks of onrechtstreeks deelname inhouden aan de uitoefening van het openbaar gezag, worden uitgesloten. Deze basisredenering komt telkens terug. De lijst van functiefamilies, waarvoor de nationaliteitsvereiste wordt afgeschaft, werd opgesteld in nauw overleg met de personeelsdiensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen, de Vlaamse openbare instellingen en de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Het voorontwerp van decreet werd op 18 juli 2003 principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering en werd op 28 juli 2003 onderhandeld in het sectorcomité. Vervolgens werd het voorontwerp van decreet op 17 september 2003 voor de lokale besturen onderhandeld in het Comité C. De betrokken echelons hebben mee verantwoordelijkheid genomen. Dat siert hen, en doet mij genoegen.

Op 9 oktober 2003 verleende de Raad van State een negatief advies over het voorontwerp van decreet omdat hij oordeelde dat in de tekst te veel uitzonderingen worden geformuleerd op de nationaliteitsvereiste, zodat de gelijkstelling van vreemdelingen met Belgen het beginsel wordt in plaats van de uitzondering. De Raad van State concludeert dan ook dat het voorontwerp van decreet op grond hiervan strijdig is met artikel 10, tweede lid van de Grondwet.

Om de volgende redenen werd evenwel niet ingegaan op de opmerking van de Raad van State met betrekking tot artikel 10, tweede lid van de Grondwet. Diverse overheden hebben reeds het initiatief genomen om op basis van artikel 10, tweede lid uitzonderingen te bepalen op de nationaliteitsvereiste en al deze voorstellen werden door de Raad van State als ongrondwettelijk beschouwd. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest legde het negatief advies van de Raad van State naast zich neer en vaar-

Van Grembergen

digde een ordonnantie uit waardoor niet EER-onderdanen toegang hebben tot betrekkingen die geen deelname aan het openbaar gezag inhouden of waarmee geen bescherming van de algemene belangen van de staat gemoeid zijn. Tegen artikel 2 van deze ordonnantie werd door de VZW Gerfa een beroep tot vernietiging ingediend bij het Arbitragehof. Het Arbitragehof oordeelde evenwel op 17 december 2003 dat dit beroep niet ontvankelijk is wegens gebrek aan het vereiste belang.

Het IAO-verdrag 143 over ‘misstanden bij migratie alsmede de bevordering van gelijkheid van kansen en behandeling van migrerende werknemers’ bepaalt dat ten aanzien van migrerende werknemers die zich wettig op het grondgebied bevinden, de gelijkheid van kansen en behandelingen verzekerd moet worden, onder meer op het gebied van tewerkstelling. Het IAO-verdrag 143 gaat ervan uit dat het stellen van een nationaliteitsvereiste voor de toegang tot een bepaalde functie de uitzondering moet zijn. Het huidige artikel 10, tweede lid van de Grondwet laat daarentegen enkel toe om bepaalde statutaire betrekkingen open te stellen voor burgers die geen onderdaan zijn van de EER. Een aanpassing van artikel 10, tweede lid van de Grondwet is dan ook aangewezen.

Zoals vermeld werd recentelijk door vier parlementsleden een voorstel ingediend in het federale parlement. In afwachting van deze wijziging heeft de Vlaamse regering op 12 december 2003 het voorontwerp van decreet definitief goedgekeurd. Deze tekst werd inmiddels overgemaakt aan het Vlaams Parlement.

De voorzitter : Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi : Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, mijnheer de minister.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.26 uur.*
